

Cumartesi, Ocak 29, 2022

En güncel: hüseyin zekâi paşa: değişim arayışıyla biçimlenen bir özgürleşme hikâyesi

SAGLAMART.COM

HAKKIMIZDA

YAZARLAR

SANATÇI DİZİNİ

KONU DİZİNİ

FRAME

İLETİŞİM

Türkiye 2000'li Yıllar Yeni

elmas deniz: yeni-ütopyacı bir söylem / keder

📅 24 Ocak 2022 📍 Contemporary Art, Elmas Deniz, Enstalasyon, Gülay Yaşayanlar, Türkiye'de Çağdaş Sanat, Video

GÜLAY YAŞAYANLAR

Elmas Deniz, hesaplanabilir tesadüflerin devrede tutulduğu bu tür doğa yorumlarında, son derece duyarlı bir empati estetiğine de vurgu yaparak; hayat, kültür ve zaman gibi kavramsal katmanları aralayan sorunlu bir alan belirlemektedir. *Keder*'de, heterojen ve dinamik bir bütünlükten oluşan doğanın canlı bir organizma olarak (sessiz) haykırışının idrak edilebilir muğlaklık içinde bir anlatıya konu edilmesi, bu bağlamda anlamlandırılmalıdır. *Keder*, açıkça *heykelsi bir nehir* ya da edebi bir metin gibi; akan suyun kasvetli renklerinin ifşa edildiği, post-yapısalcı bakış aralığında üretilmiş yeni bir yorumdur.

Elmas Deniz, "Keder", 2019, İki Kanallı Video-Heykel Yerleştirme, Herbiri 15' – Elmas Deniz, "Sorrow", 2019 Video-Sculpture Installation with Two Channel , Each 15' (<https://www.elmasdeniz.com/works-sorrow.html>)

Antroposen çağında doğanın maruz kaldığı tehlikeleri, çözümü aciliyet arz eden *biyo-politik* bir mesele olarak görmek gerekir. Gelişen teknolojinin tahripkâr etkilerine karşı oluşan koruma bilinci ve duyarlığa rağmen, yaşanan kayıplar artarak devam etmekte; doğa, giderek şekilsiz bir tasavvurun ürünü olarak önümüze serilmektedir.

Açık bir şekilde güvencesiz hâle gelen doğayla bir tema olarak işleyen yeni-modern dönem distopyaları, patetik bir sorgulamayla yaşanan deformasyonu görünür kılarken, bu tehlikenin nereye doğru evrildiği sorusunu ise yanıtsız bırakmaktadır. Üstelik bu yönde süregiden tartışmalar; doğayla birlikte yeni yaşam olasılıklarını içselleştiren ve fetişleştiren yapay bir hayat fikrini canlı tutmakta, dahası bunu cazip gösteren bir düşünce ve ruh iklimini de hızla yaymaktadır.

Bu yüzden, hasarlı dünya düzeninin çatışmalı bütünlüğüne dikkatleri çeken; özellikle insan ve doğa ilişkisinde belirleyici olan bakış dinamiğinin karmaşık yapısını çözen ve gelecekle alâkalı tahminler yürüten çalışmaları ayrı bir gözle değerlendirmek gerekir. Tıpkı bu kapsamda, sıradan ve doğal görüntüler üzerinden farklılaşan dünyaya ilişkin uyarılarda bulunan, sanatsal dilin olanaklarıyla bunu pekiştiren ve mevcut eko-sisteme yönelik eleştirel bir söylem geliştiren Elmas Deniz'in yaklaşımında olduğu gibi...

psiko-dinamik olarak doğa görüntüleri

Elmas Deniz; bir süredir, sorgulayıcı bir tavırla doğal ve gündelik olanı gözlemleyen duyarlı mizansenleri, görsel dilin sağladığı olanaklarla kayıt altına alma çabası içindedir. Kimi zaman bireysel

yaşam hikâyesine odaklı, kimi zaman da toplumsal bellek ve psiko-coğrafya kavramıyla ilişkili hatırlatma imgeleri yoluyla, sanki *yok oluşa ağıt* temalı bir dizi anlatı oluşturmaktadır. Dolayısıyla, insan-çevre pratiklerinin varoluşsal gerekçelerini yansıtan verileri, bir öz-denetim üzerinden görsel literatüre eklemeye çalışmaktadır. Doğrudan bir bakışla kirlenen ve tahrip olan doğa görüntüleri üzerine yoğunlaşarak, adeta birer şiir haline getirdiği görsel beyanlarını, kaygı yüklü metinsel analizlere dönüştürmektedir.

Bu şekilde, gündelik hayatın patolojisinde göz ardı edilen bellek kayıtlarının izini süren Elmas Deniz; zorlu bir üretim güdüsüyle bilinmedik rotalara dalmakta, doğanın heterojen dinamiğini araştıran antropolojik bir sondaj içine girmektedir. Özellikle, yok oluş ve korku hikâyesine dönüşen video yapımlarıyla mevcut tehlikelere vurgu yaparak; nesli tükenen kuşlar, kaybolan akarsular ve mikro-kosmozda yer alan küçük bitkilerle yaşama tutunmaya çalışan tüm canlı organizmaları birer kahramana dönüştürmektedir...

kavramsal huzursuzluktan beslenen bir yapım: keder

Elmas Deniz'in işleri; ayrıca, doğaya karşı duyulan kaygılarla süregiden hayatın ritmi arasındaki mesafeyi hesaplamaya çalışan, esasında bu bağlamda aşırılık içeren kavramsal bir huzursuzluktan gücünü alır. 2019 yılında İstanbul'da düzenlediği *Suyun Üç Rengi* adlı sergi, doğanın çılgınlığının susturulduğu düzende, bakışımızın neden yetersiz kaldığını açıklamaya ya da zapt edilemeyen şeylerin kaygan bir zeminde nasıl elden gittiğine dair adanmış hikâyeler üzerine yapılır. Burada, yeni dünya düzeninde ortaya çıkan karmaşa ve bulanıklık üzerinden sanatsal anlamda yeni sorunlar üretilmekte, duygudan arınmış yarı kurmaca yaratıklara dönüşen tahripkâr insan varlığı üzerinde durulmaktadır. Aynı şekilde, sergide yer alan *Keder* adlı video, sanatçının suyun akışında yakaladığı sıradan ayrıntıların yarattığı enerjiyi duyumsama gücüne vurgu yapmaktadır. Bio-iktidarın egemenliğine giren yaşam-nefes alanlarını savunma ve doğaya özgü mahremiyetin yeniden kurgulanması adına, hüznle kendi seyrinde akmakta olan su üzerinden sorumluluk hissetme ve buradaki yaşamsal ritmin kurallarını yeniden düzenleme gayretiyle hareket etmektedir.

Keder'de açık biçimde gözleendiği gibi Elmas Deniz, çelişkili bir bütünden oluşan doğanın umut ve fantezilerle beslenen sıra dışı buruk görünümüne odaklanır. Bu yapımı, kendi halindeki doğal görüntülerin tehlikede olduğu gerçeğini hissetmeye teşvik eden, zihnimizi meşgul edecek bir deneyime dönüştürür. Böylece, kısa bir süre sonra tahribata uğrayacakmış gibi görünen kasvetli ve

melankolik görüntü sekanslarına, potansiyel bir gücü içinde saklı tutan suyun akıntısıyla aslında iyi tanımlanmış, sessiz ve duru bir *aura*'nın etkisine çevirir gözlerimizi.

Elmas Deniz, hesaplanabilir tesadüflerin devrede tutulduğu bu tür doğa yorumlarında, son derece duyarlı bir empati estetiğine de vurgu yaparak; hayat, kültür ve zaman gibi kavramsal katmanları aralayan sorunlu bir alan belirlemektedir. *Keder*'de, heterojen ve dinamik bir bütünlükten oluşan doğanın canlı bir organizma olarak (sessiz) haykırışının idrak edilebilir muğlaklık içinde bir anlatıya konu edilmesi, bu bağlamda anlamlandırılmalıdır. *Keder*, açıkça *heykelsi bir nehir* ya da edebi bir metin gibi; akan suyun kasvetli renklerinin ifşa edildiği, post-yapısalcı bakış aralığında üretilmiş yeni bir yorumdur.

Doğanın yaşadığı kayıpları ve sıkıntıları sanatsal düzlemde bir sırdaşlık içtenliğiyle dile getiren Elmas Deniz, örneklemek gerekirse bir akarsu imgesi üzerinden doğal hayatın izlerini kaydederek yeni bir tanıklığın ifadesini ortaya koymaktadır. Artık rafine hale gelen doğal hayatın, entelektüel katkılarla korunarak iyileştirilmesi gerektiğini belirtmekte, kuşku ve korkulardan arınmış güvenceli bir yerkürenin (huzursuz) varlığını duyumsatmaktadır bize. *Keder*, suyun tüm renklerinin umuda dönüşmesi ve duyguların yeniden düzenlenmesi üzerine anlatılan kırık bir hikâyedir bu nedenle...

mikro-ideolojik bir mücadele

Doğayı hırpalayan meçhul ve talihsiz saldırı olasılıklarını duyumsatan *Keder*'de, sanatçı; sükûnet içindeki görüntüler üzerinden duyduğu kaygıları ifade etmekte ve sorunları tartışmaya açma çabası içindedir. Bu da, yeni-modernist ütopyalarla dile getirilen mikro-ideolojik bir mücadeleyi biçimdir. Doğayı teknolojik tuzaklardan koruma adına kendi psikolojik sığınaklarımızı korumakla eş anlamlı bir girişimdir.

Aslında ve her zaman tümel bir mekânsal olgu halinde tasavvur ettiğimiz doğa, hakiki olanın bozulmadan konumlanabileceği son derece öznel bir alandır. Kirlenen ve tehdit altında kalan bu alanları, risklerden arındırmak adına sanat diliyle ortak bir duyarlık ve koruma bilinci yaratmak belli ki bu tür söylemlerin en önemli hedefidir. Bu kapsamda önemli bir mücadele içinde olan Elmas Deniz'in gündelik hayatı düşünülebilir bir dünyaya dönüştürme girişimi ya da elde olanlardan anlatılabilir bir dünya yaratma çabası, hiç kuşkusuz yeni-ütopyacılık bir söylemdir.

← zeki faik izer: imge ve ötesi / sahici bir soyutlama serüveni

👍 Bunları da sevebilirsiniz

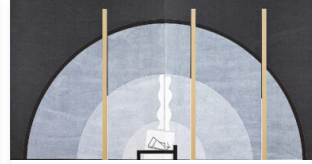
gülay
yaşayanlar:
yaratıcı eylemin
kavramsal
niteliği

📅 3 Kasım 2020

olafur eliason:
“the weather
project”
deneyimi

📅 20 Ekim 2020

halil akdeniz:
kültürü görsel
dil ile kodlayan
bir pratik

📅 28 Ekim 2020

saglamart.com, kültür ve sanat ortamında nitelikli haber, bilgi ve yorum paylaşımını öngören dinamik bir yayıncılık anlayışı geliştirmek amacıyla. **Tüm Hakları Saklıdır.** Copyright SAS, 2021.

Menü

[Anasayfa](#)

[Hakkımızda](#)

[Yazarlar](#)

[Sanatçı Dizini](#)

[Konu Dizini](#)

[Frame](#)

[İletişim](#)

Bize Ulaşın

[Instagram](#)

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[E-Mail](#)

[E-Bülten](#)

[saglamartspace.com](#)

Powered by SAS